

I S S N 0569-9746

ANADOLU ARAŞTIRMALARI

XVIII/1

İSTANBUL - 2005

AMİSOS'TAN (ESKİ SAMSUN) PİŞMİŞ TOPRAK KADIN BETİMLERİ

Sülmer ATASOY*

Turgut H. ZEYREK**

FEMALE TERRACOTTAS FROM AMİSOS (SAMSUN)

One of the most exciting finds from Amisos (modern Samsun) are the terracottas of Hellenistic period. The quality, the types, the moulds and the colours indicate that Amisos was a major production centre. The Amisos terracottas were purchased between 1906 and 1907. Those pieces, now stored in the Istanbul Archaeological Museum, have not yet been published. Most of the statuettes are all broken pieces. To understand their technique and types we have to refer to complete pieces and examples the museums abroad. The female terracottas from Amisos are similar to the various Hellenistic types. The repertoire included protomes, busts, masks, deities in relief, statuettes, group of figures, standing women and seated women. They were produced between the 2nd and 1st century B.C.

Amisos, Samsun'un üç km batısında, Toraman Tepe ve onun doğu yamaçlarında İÖ 6. yüzyılda kurulmuş ve gelişmiştir.¹ Ancak, antik kentin yayılım alanı ile ilgili şimdiye kadar kapsamlı bir sistematik araştırma yapılmamıştır. Amisos ve çevresinde son yıllarda başladığımız araştırmalar sonucunda, bilinmeyen bir çok konunun açıklığa kavuşacağını umut etmekteyiz.

Bu çalışmanın konusu, İstanbul Arkeoloji Müzelerine 1906 ve 1907 yıllarında Samsun'dan satın alma yoluyla kazandırılmış pişmiş toprak heykelticikler arasında yer alan kadın betimleridir. Heykelticiklerin bazı örnekleri çeşitli çalışmalar kapsamında daha önce incelenmiştir². Burada sunduğumuz

* Doç. Dr. Sülmer Atasoy, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı TR-34459 Beyazıt-İstanbul, sumrrata@hotmail.com

** Arkeolog Dr. Turgut H. Zeyrek, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Antalya Bölgesi Arkeoloji Araştırmaları Merkezi TR-34459 Beyazıt-İstanbul, zeyrekturgut@yahoo.de.

¹ Kentin kuruluş tarihi ve kurucularının kim olduğu konusu tartışmalıdır. Bkz.: Atasoy 1997, 34.

² Meselî 1908; Mollard-Besques 1963; 1972; Atasoy 1997; Summerer 1999.